

Rozkład materiału z planem wynikowym dla klasy 7

Temat lekcji	Zagadnienia podstawy programowej, uczeń:	Materiał dydaktyczny cyklu <i>Klucz do muzyki</i>	Wymagania podstawowe, uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe, uczeń:
<p>1. ZATRZYMAĆ LATO W PIOSENCE. Tworzenie tekstu do podanego rytmu. Odczytywanie elementów notacji muzycznej</p>	<p>I.1.1 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje;</p> <p>I.2.1 i 3: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na gitarze (akompaniament); odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;</p> <p>I.4.1, 2 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; rozpoznaje ze słuchu brzmienie instrumentów muzycznych; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: układa teksty do muzyki;</p> <p>II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;</p> <p>II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;</p> <p>II.3.1: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je;</p> <p>II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki muzyki ze względu na jej rodzaj (instrumentalna);</p> <p>II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (barok);</p> <p>II.7: porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Antonio Vivaldi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piosenka <i>Lato z zieloną czupryną</i> (K. Kwiatkowska, E. Zawistowska); • Słuchamy: J. Dowland, <i>The Right Honourable Robert Earl of Essex, His Galliard</i>; A. Vivaldi, <i>Koncert C-dur na mandolinę, smyczki i klawesyn (RV425)</i>, cz. 1; J. Rodrigo, <i>Concierto de Aranjuez</i>, cz. 1; • Gramy: akompaniament na gitarze, rytm gestodźwiękami; • P s. 10–12 (<i>Instrumenty strunowe szarpane – pamiątki z różnych stron świata</i>); • KARTA PRACY: Zatrzymać lato w piosence; • Gitara. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Lato z zieloną czupryną</i>; • umie odnaleźć podany rytm w nutach piosenki; • wie, do jakiej grupy instrumentów należy gitara i jak jest zbudowana; • wie, że Antonio Vivaldi jest kompozytorem epoki baroku. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę z wakacji; • potrafi zaproponować tekst i/lub gestodźwięki do podanego rytmu; • akompaniuje na gitarze do piosenki <i>Lato z zieloną czupryną</i>; • umie rozpoznać barwę gitary w słuchanym utworze.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">2. NA NITKACH BABIEGO LATA. Akompaniowanie na gitarze. Metrum 6/8</p>	<p>I.1.1 i 3: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego, kanony; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu;</p> <p>I.2.1 i 5: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo): gitara (akompaniament); tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;</p> <p>I.3.3: tworzy ilustracje ruchowe do muzyki;</p> <p>I.4.3: rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>I.4.4; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych ;</p> <p>II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;</p> <p>II.2.4: zna podstawowe oznaczenia: metryczne;</p> <p>II.5: potrafi posługiwać się symboliką beznutową (tabulatura, fonogestyka);</p> <p>III.3: poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piosenki: <i>Lato z zieloną czupryną</i> (K. Kwiatkowska, E. Zawistowska), kanon <i>Babie lato</i> (W. Sołtysik, Z. Przesmycki), akompaniament do <i>Jesieni</i> A. Vivaldiego; • Gramy: akompaniament na gitarze, wstęp do kanonu <i>Babie lato</i>; • P s. 13–14, Zabawa rytmiczna w metrum 6/8 (Fermata <i>Babie lato</i>); • KARTA PRACY: Na nitkach babiego lata; • Gitara, dzwonki; • Kłębek wełny. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenki w grupie; • aktywnie uczestniczy w zabawie rytmicznej przy piosence <i>Babie lato</i>; • umie porównać nastrój kanonu i obrazu J. Chełmońskiego; • umie prawidłowo pogrupować wartości rytmiczne w metrum $\frac{3}{4}$ i 6/8; • potrafi podać kilka informacji o A. Vivaldim. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zagrać i zaśpiewać w kanonie; • potrafi odczytać i zaśpiewać krótki motyw pokazywany fonogestyką; • umie odnaleźć krótki motyw melodyczny w nutach piosenki <i>Babie lato</i>; • potrafi wyrecytować tekst przysłówia w metrum $\frac{3}{4}$ i/lub 6/8.
--	--	---	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">3. FAKTURA POLIFONICZNA I HOMOFONICZNA</p>	<p>I.1.1, 3 i 4: śpiewa ze słuchu (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego, kanony; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje;</p> <p>I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, gitarze, dzwonek: proste utwory, akompaniament;</p> <p>I.3.1: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (klasycyzm);</p> <p>I.4.3: rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi</p> <p>II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji ;muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;</p> <p>II.2.5: potrafi posługiwać się symboliką beznutową (tabulatura, fonogestyka);</p> <p>II.4.4: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna;</p> <p>II.6 i 7: Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (barok, klasycyzm) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich; Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: J.S. Bach, W.A. Mozart;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piosenki <i>Lato z zieloną czupryną</i> (K. Kwiatkowska, E. Zawistowska), kanon <i>Babie lato</i> (W. Sołtysik, Z. Przesmycki), fuga na chór recytujący <i>Bach w Eisenach</i> (W. Sołtysik); • Słuchamy: W.A. Mozart, <i>Deutscher Tanz</i> nr 3 (KV 605) na orkiestrę; • Gramy: W.A. Mozart, <i>Deutscher Tanz</i> nr 3 (fragment), temat fugi z <i>II Koncertu Brandenburskiego</i> J.S. Bacha, akompaniament do piosenki i kanonu; • P s. 12–15 (<i>Homofonia, Polifonia</i>); • KARTA PRACY: Faktura homofoniczna i polifoniczna; • Plansza z zasobów Klubu Nauczyciela <i>Klasyki wiedeńskiej</i>; • Karteczki z nazwami instrumentów pojawiających się w utworze Mozarta; • Gitara, kilka triangi, marakasów i janczarów, dzwonki i flety; • Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w zespole piosenkę <i>Lato z zieloną czupryną</i>; • śpiewa w kanonie <i>Babie lato</i>; • akompaniuje na instrumentach perkusyjnych do piosenki <i>Lato z zieloną czupryną</i>; • potrafi zagrać na dzwonek lub flecie odpowiednie fragmenty <i>Deutscher Tanz</i> nr 3 W.A. Mozarta; • umie podać kilka informacji o J.S. Bachu; potrafi przyporządkować tych kompozytorów do odpowiedniej epoki; • potrafi wskazać pojawienie się tematu fugi w nutach <i>Bach w Eisenach</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w kanonie w obsadzie solowej; • recytuje tekst fugi w swoim głosie; • rozumie i potrafi wyjaśnić, na czym polega faktura homofoniczna i polifoniczna.
--	---	--	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">4. DEMOKRACJA CZY ABSOLUTYZM – POLIFONIA I HOMOFONIA CD.</p>	<p>I.1.1 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego, wybrane pieśni (patriotyczne), kanony; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje;</p> <p>I.2.1: gra na przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonek: proste utwory;</p> <p>I.4.1, 3 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności), polskich pieśni artystycznych i patriotycznych; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych;</p> <p>II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;</p> <p>II.4.4: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna;</p> <p>II.6 i 7: Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: J.S. Bach, W.A. Mozart, F. Chopin;</p> <p>III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztafardowych utworach z dziejów historii muzyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pieśń <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i> (A. Schütz, F. Konarski), fuga na chór mówiony <i>Bach w Eisenach</i> (W. Sołtysik); • Słuchamy: <i>II Koncert Brandenburski F-dur</i>, BWV 1047, cz. III J.S. Bacha, przykłady nagrań faktury monofonicznej, polifonicznej i homofonicznej; • Gramy: temat z fugi z <i>II Koncertu Brandenburskiego F-dur</i> J.S. Bacha; • P s. 18–21 (<i>Na wzgórzu Monte Cassino</i>); • KARTA PRACY: Demokracja czy absolutyzm – polifonia i homofonia cd.; • Faktura monofoniczna, polifoniczna, homofoniczna; • Pieśni patriotyczne z okresu II wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie pieśń <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i>; • bierze aktywny udział w recytacji fugi <i>Bach w Eisenach</i>; • potrafi znaleźć informacje dotyczące pieśni <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie odnaleźć podobieństwa i różnice w nutach pieśni; • potrafi samodzielnie rozczytać i zagrać na flecie/dzwonkach fragment fugi z <i>II Koncertu Brandenburskiego</i>; • umie określić fakturę (monofonia, polifonia, homofonia) w słuchanych utworach.
---	---	--	--	---

<p>5. OTACZA NAS ŚWIAT DŹWIĘKÓW. Odgłosy i przestrzenie dźwiękowe. Zagrożenie hałasem i prawa innych do ciszy</p>	<p>I.1:1 i 3 śpiewa z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego, wybrane pieśni (patriotyczne); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu;</p> <p>I.2.1, 3 i 4: gra na instrumentach ze słuchu akompaniamenty; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; tworzy swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny;</p> <p>II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne oraz zależności między nimi;</p> <p>II 2.1–4: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna podstawowe oznaczenia: fermatę;</p> <p>II.4.2: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki stylów muzycznych [sonoryzm, muzyka konkretna];</p> <p>II.7: porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Krzysztof Penderecki;</p> <p>II.8: potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne argumentując swoje wybory;</p> <p>II.9: tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii;</p> <p>III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Piosenka na nie pogodę</i> (F. Leszczyńska, M. Szybowska), <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i> (A. Schütz, F. Konarski); • Słuchamy: odgłosy i przestrzenie dźwiękowe; • Gramy: akompaniament instrumentalny do piosenki; • P s. 24–25 (<i>Dźwięki i my</i>); • KARTA PRACY: Otacza nas świat dźwięków; • Dźwięki i my: niebezpieczeństwo hałasu; prawa innych do ciszy w miejscach publicznych; • Charakterystyka stylów muzyki: sonoryzm i muzyka konkretna – utrwalenie; • Nagrywanie odgłosów i ich przetwarzanie; • Tworzenie akompaniamentu podkreślającego nastrój piosenki; • Różnicowanie wartości rytmicznych – triola. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren jednej z pieśni; • umie porównać nastrój obu pieśni; • uczestniczy w grze akompaniamentu ; • potrafi podać przykłady źródeł dźwięku w otoczeniu; • zna źródła oraz sposoby ograniczania hałasu w otoczeniu; • zna termin: triola; • wyjaśnia rolę fermaty. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotkę jednej z pieśni; • potrafi wskazać znaki muzyczne w nutach, które mają wpływ na nastrój piosenki; • zgłasza pomysły do instrumentacji przy piosence; • umie ocenić szkodliwość środowiska akustycznego w miejscu zamieszkania, szkole, czasie wolnym; • rozumie i szanuje prawo innych do ciszy – zwłaszcza w miejscach publicznych; • nagrywa i przetwarza odgłosy otoczenia; • zna style: sonoryzm i muzyka konkretna.
--	---	--	--	--

<p>6. POGODA CZY NIEPOGODA – MUZYKA SIŁ ZAWSZE DODA. Wpływ muzyki na człowieka – werbalizowanie emocji</p>	<p>I.1.1, 3 i 6: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;</p> <p>I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo proste utwory);</p> <p>I.4. 1, 3 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów;</p> <p>II.1.1 i 2: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne oraz zależności między nimi; określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację);</p> <p>II.2.1–2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;</p> <p>II.8: potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne argumentując swoje wybory;</p> <p>II.9: tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii;</p> <p>III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej;</p> <p>III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Piosenka na niepokodę</i> (F. Leszczyńska, M. Szypowska), <i>Malowany latawiec</i> (E. Pałasz, K. Wodnicka); • Słuchamy: G. Fauré, <i>Requiem d-moll</i>, op. 48, Offertorium o <i>Domine, Jesu Christe</i>; J. Haydn, <i>Koncert Es-dur na trąbkę i orkiestrę cz. III Finale: Allegro</i>; R. Wagner, <i>Pierścień Nibelunga</i>, cz. II <i>Walkiria</i>, akt III, <i>Cwał walkirii</i>; • Gramy: <i>Marsz weselny z opery Lohengrin</i> R. Wagnera; • P s. 28–30 (<i>Wpływ muzyki na człowieka</i>); • KARTA PRACY: Pogoda czy niepokoda – muzyka sił zawsze doda; <ul style="list-style-type: none"> • Poszukiwanie i słuchanie muzyki w domu: II część <i>VI Koncertu Brandenburskiego</i> J.S. Bacha lub <i>Adagio e staccato z Water Music</i> G.F. Händla; • Budowanie własnych instrumentów; • Wpływ muzyki na człowieka – określanie nastroju i charakteru słuchanych utworów oraz własnych emocji; • Richard Wagner. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki; • umie wskazać podobieństwa i różnice w zapisie nutowym piosenki <i>Malowany latawiec</i>; • umie zwerbalizować emocje wywołane słuchaną muzyką; • zna nazwisko: R. Wagner; • umie zagrać <i>Marsz weselny</i>; z opery <i>Lohengrin</i> R. Wagnera; • wykonuje instrument według instrukcji. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotkę <i>Piosenki na niepokodę</i>; • przetwarza nagrane odgłosy – tworzenie miniatury dźwiękowej; • improwizuje głosem tekst i melodię; • poszukuje nagrań muzyki barokowej – eksperyment domowy.
---	--	--	---	---

<p>7. JAK MUZYKĘ WYKORZYSTUJE MEDYCYNA I MARKETING? Wpływ muzyki na człowieka – ćwiczenia praktyczne (dobieranie utworu do treści)</p>	<p>I.1.1 i 3: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu;</p> <p>I.2.5: improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów;</p> <p>I.4.1 i 3: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (średniowiecze); aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne oraz zależności między nimi;</p> <p>II.2.1-4: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne;</p> <p>II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze);</p> <p>III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki;</p> <p>III. 9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Piosenka na niepogodę</i> (F. Leszczyńska, M. Szypowska), <i>Malowany latawiec</i> (E. Pałasz, K. Wodnicka), fragment <i>Bogurodzicy</i>; • Słuchamy: N. Paganini <i>II Koncert skrzypcowy h-moll op. 7</i>, cz. III <i>Rondo La Campanella</i>; C. Orff <i>Carmina Burana</i>, cz. I o <i>Fortuna</i>; G. Lohmann <i>Diabelski puzon</i>; D. Kabalewski <i>Suita „Komedianci” op. 26, Galop</i>; C. Debussy <i>Suita bergamaska</i>, cz. III <i>Światło księżycy</i>; Wincenty z Kielczy <i>Gaude, Mater Polonia</i>, Anonim <i>Bogurodzica</i>; • Claude Debussy – utrwalenie; • P s. 28 (Fermata <i>Polowanie na wiatr i latawiec</i>), P s. 30–33 (<i>Wpływ muzyki na człowieka, Najstarsze polskie hymny</i>); • KARTA PRACY: Jak muzykę wykorzystuje medycyna i marketing? 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki; • bierze aktywny udział w zabawie; • zna dziedziny życia wykorzystujące muzykę – muzykoterapia i marketing; • potrafi określić najprzyjemniejszą (we własnym odczuciu) formę aktywności muzycznej; • zna tytuły najstarszych polskich hymnów; • potrafi zanucić fragment <i>Bogurodzicy</i>; • wie, w jakiej postawie należy słuchać <i>Gaude, mater Polonia</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotkę piosenki <i>Malowany latawiec</i>; • świadomie słucha muzyki barokowej w domu; • wyraża swoje zdanie o poglądach starożytnych myślicieli na temat roli muzyki; • umie dopasować i wykorzystać utwór muzyczny dla celów marketingu; • potrafi określić cechy chorału; • umie podać współczesne przykłady wykorzystywania melodii chorałowych (fragmenty liturgii).
---	---	--	--	--

<p>8. SZKOLNE „RAPOWANIE” I SCATOWANIE. Techniki wokalne charakterystyczne dla stylów muzyki rozrywkowej (jazz, rap)</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego, wybrane pieśni patriotyczne;</p> <p>I.1.4: wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje;</p> <p>I.1.6: improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;</p> <p>I.2.3 i 4: odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; tworzy akompaniament rytmiczny;</p> <p>I.3.1: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;</p> <p>I.4.1 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej: muzyki jazzowej i rozrywkowej; werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów;</p> <p>II.2.2: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;</p> <p>II.3.2: wykazuje się znajomością technik wokalnych;</p> <p>II.4.1 i 2: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj: rozrywkowa; stylów muzycznych (jazz, rap);</p> <p>II.6: Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w.);</p> <p>III.3: poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach;</p> <p>III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania charakterystyki stylów;</p> <p>III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ksiądz mi zakazował</i> (autor nieznan), <i>Rap na dużej przerwie</i> (S. Karaszewski); • P s. 44 (<i>W legionach na wesolo</i>), P s. 40–43 (<i>Szkolne rapowanie</i>); • KARTA PRACY: Szkolne „rapowanie” i scatowanie; • Słuchamy: <i>Happy Riding</i>, muz. J. Smoczyński, wyk. m.in. U. Dudziak, dowolny utwór w wykonaniu B. McFerrina lub E. Fitzgerald; • Film <i>Lekcja beatboxu</i>; • Techniki wokalne: rytmiczne skandowanie, scat i vocal percussion; • Charakterystyka stylów muzyki: jazz, rap, muzyka rozrywkowa; • Tworzenie rytmicznego ostinata. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie pieśń <i>Ksiądz mi zakazował</i>; • zna nazwy stylów muzyki: jazz, rap, muzyka rozrywkowa; • zna techniki wokalne: rytmiczne skandowanie, scat, vocal percussion; • potrafi wykonać rytmiczne ostinato do rapu. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty pieśni <i>Ksiądz mi zakazował</i>; • podejmuje próbę śpiewu metodą scatu do wybranej melodii oraz beatboxu; • potrafi rytmicznie wyrecytować tekst <i>Rap na dużej przerwie</i>; • charakteryzuje omówione style muzyki: jazz, rap, muzyka rozrywkowa.
---	---	--	---	---

<p>9. MUZYKA ROZRYWKOWA – ROCK. tolerancja dla preferencji innych – wyrażanie i uzasadnianie opinii</p>	<p>I.1.1, 3 i 6: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.1: gra na keyboardzie; I.4.1 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł muzyki rozrywkowej; układa teksty do muzyki; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, dźwięk, gama) oraz zależności między nimi; II.2.1: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; II.4.1 i 2: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj (rozrywkowa), stylów muzycznych (rock) II.6: Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w.); II.8: Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne argumentując swoje wybory; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach wartościowej muzyki popularnej; III.3: poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania charakterystyki stylów; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiedy mi wesoło</i> (S. Szczeciński); • P s. 36–38 (<i>Muzyka rozrywkowa</i>); • KARTA PRACY: Muzyka rozrywkowa – rock; • Słuchamy: wybrane utwory muzyki pop i rock; • Muzyka rozrywkowa – pop i rock; • Nazywanie dźwięków gamy, rozpoznawanie ich położenia na pięciolinii – pryma, oktawa; • Śpiewanie i granie oktaw. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Kiedy mi wesoło</i>; • zna nazwy interwałów muzycznych: pryma, oktawa; • potrafi wskazać w zapisie nutowym i na klawiaturze fortepianu prymy i oktawy; • zna terminy: pop i rock. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotkę piosenki <i>Kiedy mi wesoło</i>; • improwizuje głosem na zadany temat; • potrafi zagrać i zaśpiewać oktawę; • potrafi podać cechy muzyki rockowej; • umie wymienić nazwy kilku słynnych zespołów rockowych.
--	---	--	--	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">10. ROCKOWO NA WESOŁO. Instrumenty zespołu rockowego. Ostinato, jako podstawa schematów rytmicznych w muzyce rozrywkowej</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego; I.2.1, 3: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym melodie, na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych akompaniament; odtwarza gestodźwiękami schematy rytmiczne; I.2.5: tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem wykonanych przez siebie instrumentów; I.4.1, 2 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzyki rozrywkowej; rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych; opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pauza, wartość rytmiczna, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.2 i 5: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; potrafi posługiwać się symboliką beznutową (fonogestyka); II.3.1: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je; II.4.2: stylów muzycznych (rock); II.8 i 9: potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne argumentując swoje wybory; Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w wartościowej muzyce popularnej; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, charakterystyki stylów; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiedy mi wesoło</i> (S. Szczyciński), <i>We will rock you</i> (B. May); • Słuchamy: brzmienie gitary elektrycznej, basowej, perkusji, wybrane utwory muzyki rockowej – prezentacje uczniów; • P s. 39 – instrumenty zespołu rockowego; • KARTA PRACY: Rockowo na wesoło; • Gramy: schematy rytmiczne wykonywane gestodźwiękami, akompaniament według partytury na zrobionym instrumencie • Instrumenty zespołu rockowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Kiedy mi wesoło</i>; • gra na zrobionym instrumencie schematy rytmiczne według zapisu; • zna skład instrumentalny zespołu rockowego; • wykonuje gestodźwiękami ostinato do melodii <i>We will rock you</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie rozpoznać znaną melodię z fonogestyki; • przedstawia na forum klasy prezentację o muzyce rozrywkowej XXI wieku; • wypowiada się na temat współczesnych idoli (wartościowanie twórczości).
---	--	--	--	--

<p>11. JUŻ CZAS POMYŚLEĆ O ŚWIĘTACH... Zwyczajne w krajach Europy: Czechy, Hiszpania, Włochy</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru popularnego i ludowego; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym: proste utwory; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewa w grupie: <i>Dzień jeden w roku</i> (S. Krajewski, K. Dzikowski); kolęda czeska <i>Kukulka z lasu leci już</i> (autor nieznany, W. Sołtysik); kolęda hiszpańska w <i>dzień Bożego Narodzenia</i> (mel. tradycyjna, E. Zawistowska); • Gra na flecie kolędę włoską <i>Quando nascette Ninno</i>; • Zna zwyczaje bożonarodzeniowe w wybranych krajach europejskich (P s. 48–49: Czechy, Hiszpania, Włochy); • KARTA PRACY: Już czas pomyśleć o świętach... • Śpiewanie w grupie kolęd z innych krajów Europy; • Granie na dzwonek/flecie kolędy obcej; • Utrwalenie wiadomości o znakach chromatycznych . 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie: kolędę hiszpańską w <i>dzień Bożego Narodzenia</i>, czeską pastorałkę: <i>Kukulka z lasu leci już</i>; • potrafi powiedzieć kilka słów o zwyczajach Bożonarodzeniowych wybranych krajów europejskich; • potrafi wyjaśnić znaczenie znaków chromatycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa słowacką pastorałkę, wyraźnie wymawiając słowa; • potrafi zaśpiewać solo kolędę hiszpańską w <i>dzień Bożego Narodzenia</i>; • wymienia charakterystyczne cechy kolęd i uzasadnia, dlaczego piosenka <i>Dzień jeden w roku</i> nie jest kolędą; • wymienia zwyczaje bożonarodzeniowe innych krajów (omawianych na lekcji); • gra włoską kolędę <i>Quando nascette Ninno</i>.
---	--	---	--	---

<p>12. TRADYCJE ŚWIĄTECZNE W WYBRANYCH KRAJACH EUROPY: ANGLIA, AUSTRIA, FRANCJA</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru ludowego; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonek: proste utwory; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.4: zna podstawowe oznaczenia: metryczne; III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kolęda angielska <i>Kolędowania nadszedł czas</i>, (mel. tradycyjna, E. Zawistowska), kolęda francuska <i>Aniołowie z naszych pól</i> (mel. tradycyjna, E. Zawistowska); • Gramy: kolęda austriacka <i>Cicha noc</i> (F.X. Gruber, P. Maszyński); • Zwyczaje bożonarodzeniowe w wybranych krajach europejskich (P s. 52 – Francja, Austria, Anglia); • KARTA PRACY: Tradycje świąteczne w wybranych krajach Europy: Anglia, Austria, Francja; • Śpiewanie w grupie kolęd z innych krajów Europy; • Granie na dzwonek/flecie kolędy; • Odczytywanie notacji muzycznej: metrum 6/8 i 2/4 – utrwalenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren kolędy angielskiej <i>Kolędowania nadszedł czas</i> i/lub kolędy francuskiej <i>Aniołowie z naszych pól</i>; • gra fragment kolędy austriackiej <i>Cicha noc</i>; • potrafi powiedzieć kilka słów o zwyczajach Bożonarodzeniowych wybranych krajów europejskich; • zna metrum 6/8 i 2/4. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie zwrotkę i refren obu kolęd (angielskiej i francuskiej); • umie zaśpiewać fragment kolędy <i>Kolędowania nadszedł czas</i> po angielsku; • wymienia zwyczaje bożonarodzeniowe innych krajów (omawianych na lekcji); • potrafi samodzielnie odczytać i zagrać melodię kolędy austriackiej.
<p>13. ROZTAŃCZONE ŚWIĘTA. Rytm polskich tańców narodowych w kolędach i pastorałkach</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo z akompaniamentem) piosenki z repertuaru ludowego; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonek: proste utwory; I.3.2: wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne: wybranych tańców ludowych; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.5.1 i 2: określa charakterystyczne cechy: polskich tańców narodowych; wybranych polskich tańców ludowych; III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Hej, w dzień narodzenia</i> (anonim, opr. dwugł. W. Sołtysik); • Gramy: <i>Dzisiaj w Betlejem</i> w opr. Wielogłosowym; • Muzykowanie wielogłosowe – śpiew i gra; • KARTA PRACY: Roztańczone święta; • Rozpoznawanie ze słuchu rytmów polskich tańców narodowych w kolędach; • Elementy taneczne przy melodiach polskich kolędach. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie jeden głos pastorałki; • Gra fragmenty kolędy <i>Dzisiaj w Betlejem</i>; • Zna nazwy polskich tańców narodowych; • aktywnie wykonuje elementy taneczne przy pastorałce <i>Hej, w dzień narodzenia</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • gra jeden z głosów kolędy <i>Dzisiaj w Betlejem</i>; • umie rozpoznać rytmy polskich tańców narodowych w kolędach i pastorałkach; • proponuje elementy taneczne do wybranych polskich kolęd.

<p>14. ROCK AND ROLLOWY KARNAWAŁ. Charakterystyka stylu. Podstawowy krok rock and rolla. Utrwalenie znaczenia znaków chromatycznych</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru popularnego; I.2.1 i 4: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonkach: proste utwory; na perkusyjnych niemelodycznych: akompaniament; tworzy swobodny akompaniament rytmiczny ; I.3.2: wykonuje podstawowe kroki wybranych tańców towarzyskich; I.4.1, 2 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł muzyki rozrywkowej; rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych, aparat wykonawczy: solista, orkiestra; opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: zna elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.3.1 i 3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je; aparatu wykonawczego (solista, orkiestra); II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki muzyki ze względu na jej rodzaj (rozrywkowa); II.5.3: określa charakterystyczne cechy wybranych tańców towarzyskich; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, wartościowej muzyki popularnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piosenka <i>Nie bądź taki szybki Bill</i> (muz. J. Matuszkiewicz, sł. L.J. Kern); • Słuchamy: <i>Yesterday</i> The Beatles, <i>Niedziela będzie dla nas</i> Niebiesko-czarni; • Gramy: <i>Yellow submarine</i>, akompaniament rytmiczny do piosenki; • P s. 58–59 (<i>ABC rock and rolla</i>); • KARTA PRACY: Rock and rollowy karnawał; • Muzyka rozrywkowa XX wieku: rock and roll; • Śpiewanie piosenki ze słuchu; • Nauka kroków rock and rolla; • Znaki chromatyczne przykluczowe i przygodne – utrwalenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren piosenki <i>Nie bądź taki szybki Bill</i>; • podaje nazwy kilku polskich zespołów muzyki rozrywkowej lat 60.–80. XX wieku; • zna terminy: rock and roll; • umie samodzielnie rozczytać i zagrać fragment <i>Yellow submarine</i>; • umie zatańczyć podstawowy krok rock and rolla; • potrafi odczytać dźwięki po zastosowaniu znaków chromatycznych przykluczowych i przygodnych; 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa całą piosenkę <i>Nie bądź taki szybki Bill</i>; • gra wstawki melodyczne w piosence <i>Nie bądź taki szybki Bill</i>; • proponuje akompaniament rytmiczny do piosenki; • potrafi rozpoznać słuchem instrumenty w utworze <i>Yesterday</i>; • zna wybrane przykłady polskiej muzyki rozrywkowej lat 60.–80. XX wieku.
--	---	---	--	---

<p>15. Z HISTORII POLSKIEJ MUZYKI ROZRYWKOWEJ DRUGIEJ POŁOWY XX WIEKU. Czesław Niemen, zespół Skaldowie i Perfect. Utrwalenie budowy formalnej utworów: ABA, ABA'</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru popularnego; I.2.1: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonekach: melodie; I.4.1, 2 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł muzyki rozrywkowej; rozpoznaje ze słuchu: podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.4.1–3: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj (rozrywkowa); stylów muzycznych (pop, rock); form muzycznych: AB, ABA, ABA1; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach wartościowej muzyki popularnej; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Z kopyta kulig rwie</i> (A. Zieliński, A. Bianusz); • Słuchamy: polska muzyka rozrywkowa II poł. XX wieku, wybrany utwór Perfectu, <i>Dziwny jest ten świat</i> Cz. Niemena; • Gramy: <i>Dmuchawce, latawce, wiatr</i> Budki Suflera; • P s. 62–65 (<i>Polska muzyka rozrywkowa drugiej połowy XX wieku, Czesław Niemen</i>); • KARTA PRACY: Z historii polskiej muzyki rozrywkowej drugiej połowy XX wieku; • Polska muzyka rozrywkowa II poł. XX wieku: Cz. Niemen, Perfect, Skaldowie; • Formy muzyczne – utrwalenie (<i>Fermata Prywatka u babci i dziadka – klasowa zabawa karnawałowa</i>); • Rozpoznawanie (z zapisu nutowego) i wyszukiwanie utworu popularnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie skrajne części piosenki z <i>kopyta kulig rwie</i>; • umie określić budowę piosenki z <i>kopyta kulig rwie</i>; • podaje nazwy kilku polskich zespołów muzyki rozrywkowej lat 60.–80. XX wieku; • zna terminy: muzyka popularna i rock. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą piosenkę z <i>kopyta kulig rwie</i>; • potrafi zagrać podany fragment piosenki Perfectu, a następnie rozpoznać ją i odnaleźć nagranie; • charakteryzuje tematykę polskich piosenek rozrywkowych XX wieku.
--	--	---	---	--

<p>16. MUZYKA FILMOWA W CZORAJ I DZIŚ. Rola muzyki w filmie – określanie i ilustrowanie dźwiękiem „kadrów filmowego”</p>	<p>I.1.5: tworzy głosowe ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych i obrazów; I.2.1 i 4: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonkach oraz perkusyjnych niemelodycznych: proste utwory, akompaniamenty; tworzy instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych i obrazów; I.3.3: improwizuje za pomocą gestu i ruchu; I.4.1 i 3: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj (filmowa); II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich; II.9: tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach współczesnej kultury muzycznej; III.3: poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchamy: S. Prokofiew, <i>Bitwa na lodzie</i> z muzyki do filmu <i>Aleksander Newski</i>, wybrane utwory słynnych kompozytorów muzyki filmowej; • Gramy tematy z filmów: <i>James Bond</i> J. Barry, <i>Gwiezdne wojny</i> J. Williams, <i>My heart will go on</i> z filmu <i>Titanic</i> J. Horner; instrumentalną ilustrację ruchów kolegi; • P s. 66–68, 70–71 (<i>Jak powstaje muzyka do filmu?, Najśłynniejsi kompozytorzy muzyki filmowej</i>); • KARTA PRACY: Muzyka filmowa wczoraj i dziś; • Etiudki filmowe <i>Za drzwiami I, II, III</i>; • Rola muzyki w filmie; • Kilka faktów z historii kina: filmy nieme i taperzy, pierwsze filmy fabularne i filmy dźwiękowe; • Proces powstawania muzyki do obrazu filmowego; • Tworzenie muzyki do obrazu „kina niemego” (Fermata <i>Film niemy</i>); • Muzyka poważna na dużym ekranie – słuchanie oraz określanie jej cech i funkcji; • Sylwetki najśłynniejszych kompozytorów muzyki filmowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że muzyka w filmie pełni różne funkcje; • zna kilka faktów z historii kina; • umie wymienić kilku kompozytorów muzyki filmowej; • potrafi samodzielnie przygotować wybrany utwór na flecie/dzwonkach. 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie formułuje funkcje muzyki w filmie; • potrafi opowiedzieć o procesie tworzenia muzyki do obrazu filmowego; • umie wymienić tytuły filmów i nazwiska twórców muzyki do nich; • potrafi zilustrować głosem lub instrumentem ruch innego ucznia; • umie ocenić, czy w słuchanym przykładzie kompozytor trafnie podkreślił muzyką obraz bitwy.
---	--	---	---	--

<p>17. MUZYKA Z EKRANU KINA I Z RADIA. Tworzenie scenariusza filmowego. Klasowy dżingiel</p>	<p>I.1.1 i 6: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, z akompaniamentem) wybrane pieśni z repertuaru popularnego; improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.1 i 5: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonekach oraz perkusyjnych niemelodycznych: proste utwory, akompaniamenty; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.3.3: tworzy ilustracje ruchowe do muzyki; I.4.1, 3 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (współczesność); rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki; II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj (filmowa); II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w); II.9: tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej przygotowując prezentacje; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Czerwony autobus</i> (W. Szpilman, K. Winkler); • Słuchamy: wybrane utwory do słuchania z klas 4-7 – jako materiał do zadań twórczych; • Gramy tematy z filmów: <i>James Bond</i> J. Barry, <i>Gwiezdne wojny</i> J. Williams, <i>My heart will go on</i> z filmu <i>Titanic</i> J. Horner; • P s. 72-76 (<i>Muzyka z radia</i>); • KARTA PRACY: Muzyka z ekranu kina i z radia; • Fermata <i>Scena filmowa:</i> przygotowanie scenariusza filmu inspirowanego wybraną fotografią, zilustrowanie go jednym z utworów, które uczniowie poznali na lekcjach muzyki – praca w grupach; • Początki polskiego radia nadawanego na „żywo” – W. Szpilman; • Dżingie radiowe – nucenie, gwizdanie w formie zagadki dla pozostałych; • Tworzenie dżingla klasowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren piosenkę <i>Czerwony autobus</i>; • zna kilka faktów z historii polskiego radia; • zna nazwisko Władysław Szpilman; • aktywnie uczestniczy w przygotowywaniu scenariusza filmowego i ilustrowania go muzyką; • wie, co to jest dżingiel radiowy; • gra wybrany utwór muzyki filmowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą piosenkę <i>Czerwony autobus</i>; • wyróżnia się twórczą postawą przy przygotowywaniu scenariusza filmowego i ilustrowania go muzyką; • umie zanucić lub zagwizdać melodię (dżingiel) audycji radiowej/telewizyjnej.
--	---	--	---	---

<p>18. KONCERT MUZYKI FILMOWEJ. Najwybitniejsi polscy kompozytorzy muzyki filmowej</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) wybrane pieśni z repertuaru popularnego; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonekach oraz perkusyjnych niemelodycznych: proste utwory; I.4.1 i 3: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (wiek XX, współczesność); rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj (filmowa); II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w., współczesność).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piosenka <i>Czerwony autobus</i> (W. Szpilman, K. Winkler); • Słuchamy: W. Kilar <i>Moving to the ghetto</i> z filmu <i>Pianista</i>; wybrany fragment muzyki z filmu <i>Marzyciel</i>; • Gramy: <i>Hi-Lili, Hi-Lo</i> B. Kaper z filmu <i>Lili</i> ; • P s. 77–79 (<i>Polskie Oscary muzyczne</i>); • KARTA PRACY: Koncert muzyki filmowej; • Polscy kompozytorzy oscarowi: B. Kaper i Jan A.P. Kaczmarek; • Sylwetka W. Kilara – jednego z najwybitniejszych polskich kompozytorów muzyki filmowej i muzyki współczesnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą piosenkę <i>Czerwony autobus</i>; • zna nazwiska wybitnych polskich kompozytorów muzyki filmowej – również tych nagrodzonych Oscarem; • gra wybrany utwór z tego rozdziału. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty piosenki <i>Czerwony autobus</i>; • podaje nazwisko polskiego twórcy nagrodzonego Oscarem w kategorii niezwiązanej z muzyką; • gra a vista <i>Hi-Lili</i>.
---	---	--	--	--

<p>19. „STRUMYKA FALA SZYBKA WŚRÓD JASNYCH BIEŻY ŁĄK”. Pieśń solowa epoki romantyzmu</p>	<p>I.1.1: śpiewa z wykorzystaniem nut (w zespole, z akompaniamentem) pieśni artystyczne; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole) na dzwonek: akompaniamenty; I.3.1: odtwarza ruchem proste schematy rytmiczne; I.4.1, 3 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (romantyzm); rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.4.3: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki form muzycznych: pieśń; II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (romantyzm) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki; III.2: zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną na świecie oraz ich działalność.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pstrąg</i> (F. Schubert, J. Szamotulska), ew. <i>Hulanka</i> (F. Chopin, S. Witwicki) i <i>Prząśniczka</i> (S. Moniuszko, J. Czeczot); • Słuchamy: F. Schubert, <i>Król elfów</i> (<i>Erlkönig</i>) op. 1; • P s. 83–85 (<i>Pieśń solowa i wielogłosowa muzyka wokalna</i>); • KARTA PRACY: „Strumyka fala szybka wśród jasnych bieży łąk”; • Fermata <i>Gdzie jest pstrąg?</i>; • Aktywne słuchanie muzyki – granie na dzwonek podczas słuchania; • Romantyczna pieśń solowa ; • Związki muzyki z tekstem literackim; • Muzyka romantyzmu: F. Chopin, S. Moniuszko – utrwalenie ; • Franz Schubert; • Muzyka ilustracyjna – utrwalenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie fragment pieśni <i>Pstrąg</i>; • gra wybrane dźwięki pieśni – aktywne słuchanie muzyki; • bierze udział w zabawie ruchowej <i>Gdzie jest pstrąg?</i>; • wie, co to jest pieśń solowa; • wymienia nazwiska kompozytorów reprezentatywnych dla epoki romantyzmu: F. Chopin, S. Moniuszko, F. Schubert; • zna i potrafi wyjaśnić termin: muzyka ilustracyjna. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragment pieśni – z interpretacją tekstu; • umie opowiedzieć, w jaki sposób muzyka ilustruje wydarzenia w pieśni <i>Król elfów</i>; • potrafi wymienić kilka faktów z biografii i tytuły utworów kompozytorów romantycznych; • zna instytucje kultury na świecie – wie, co to są Schubertiady.
--	--	--	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">20. MUZYKA WOKALNA I WOKALNO-INSTRUMENTALNA. Różne zespoły wokalne. Henryk Mikołaj Górecki</p>	<p>I.1.1: śpiewa z wykorzystaniem nut (w zespole, z akompaniamentem) pieśni artystyczne; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym: proste utwory; I.4.1, 2 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (renesans, klasycyzm, muzyka XX w.); rozpoznaje ze słuchu aparat wykonawczy: zespół kameralny, chór ; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia; i terminy muzyczne oraz zależności między nimi II.3.2 i 3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas), aparatu wykonawczego (zespół kameralny, chór); II.4.2: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna); II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich; II.7: porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Henryk Mikołaj Górecki; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pstrąg</i> (F. Schubert, J. Szamotulska); • Słuchamy: J. Arcadelt, <i>Il bianco e dolce cigno</i>; W.A. Mozart, <i>Requiem (Msza żałobna)</i>, KV 626, cz. II <i>Dies irae (Dzień gniewu)</i>; H.M. Górecki, <i>Amen</i> op. 35; • Gramy: G.F. Händel <i>Alleluja</i> z oratorium <i>Mesjasz</i>; • P s. 85–87 (cd. <i>Pieśń solowa i wielogłosowa muzyka wokalna</i>); • KARTA PRACY: Muzyka wokalna i wokalno-instrumentalna; • Wielogłosowa muzyka wokalna; • Głosy ludzkie: sopran, alt, tenor, bas – utrwalenie; • Aparat wykonawczy – różne rodzaje chórów, wokalny zespół kameralny; • Henryk Mikołaj Górecki. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie fragment pieśni <i>Pstrąg</i>; • zna głosy ludzkie: sopran, alt, tenor, bas; • wymienia rodzaje chórów: mieszany, męski, żeński; • zna nazwisko: Henryk Mikołaj Górecki; • potrafi samodzielnie rozczytać i zagrać kilka taktów z oratorium <i>Mesjasz</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą pieśń; • zna inne nazwy głosów ludzkich: kontratenor, sopran męski; • umie rozpoznać aparat wykonawczy w słuchanych utworach; • zna termin: madrygał; • potrafi samodzielnie rozczytać i zagrać cały fragment z oratorium <i>Mesjasz</i>.
---	--	---	--	---

<p>21. POEZJA WYŚPIEWANA. Związki muzyki z tekstem literackim. Bardowie krainy łagodności</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) wybrane pieśni artystyczne; I.2.1, 3 i 4: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym: melodie; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; tworzy instrumentalne ilustracje dźwiękowe do tekstów literackich; I.4.1: rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk) oraz zależności między nimi; II.3.2: wykazuje się znajomością technik wokalnych (śpiew estradowy); II.4: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj [poezja śpiewana]; III.3: poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania charakterystyki stylów; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Piosenka wiosenna</i> (W. Jarociński, W. Belon); • Słuchamy: wybrane utwory poezji śpiewanej; • Gramy: <i>Odpowie ci wiatr</i> (B. Dylan), akompaniament do wybranego wiersza; • P s. 90–91 (<i>Poezja śpiewana</i>); • KARTA PRACY: Poezja wyśpiewana; • Style muzyki: poezja śpiewana; • Związki muzyki z tekstem literackim – interpretacja; • Ilustracja dźwiękowa wybranego tekstu literackiego; • Najwięksi bardowie: Wojciech Bellon, Elżbieta Adamiak, Leonard Cohen, Jacques Brel, <u>Édith Piaf</u>, Bob Dylan; • Techniki wokalne: śpiew estradowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewa w grupie refren <i>Piosenki wiosennej</i>; • Potrafi zagrać melodię piosenki B. Dylana; • Zna termin: poezja śpiewana; • Bierze udział w wykonaniu ilustracji dźwiękowej do wybranego wiersza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewa solo fragmenty zwrotki (z interpretacją) <i>Piosenki wiosennej</i>; • Potrafi rozpoznać i odnaleźć piosenkę B. Dylana zapisaną w <i>Zostań wirtuozem</i>; • Wyszukuje tekst literacki oraz proponuje sposób jego opracowania; • Zna nazwiska największych bardów krainy łagodności; • Wyszukuje nagrania piosenek największych bardów.
<p>22. DŹWIĘKI JAK BARWY. Kolorystyka różnych zespołów – porównywanie barw kwintetów</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym: melodie; na instrumentach perkusyjnych: akompaniament; I.4.1 i 2: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych, aparat wykonawczy: zespół kameralny; II.1.2: określa podstawowe elementy muzyki (kolorystykę); II.3.1 i 3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je; aparatu wykonawczego (zespół kameralny); II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki muzyki ze względu na jej rodzaj (instrumentalna); II.7: porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Witold Lutosławski, Wojciech Kilar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pod jabłonią</i> (S. Szczęciński, M. Sobolewska); • Słuchamy: W. Kilar, <i>Kwintet na instrumenty dęte</i>, cz. I; W. Lutosławski, <i>Mini-uwertura na kwintet dęty blaszany</i>; F. Schubert, <i>Kwintet fortepianowy A-dur</i> op. 114 „Pstrąg”; • Gramy: akompaniament do piosenki (duet, trio, kwartet i kwintet); • P s. 96–97 (<i>Instrumentalna paleta barw</i>); • KARTA PRACY: Dźwięki jak barwy; • Kolorystyka różnych zespołów wykonawczych ; • Porównywanie barw instrumentów – różne kwintety. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie powtarzając się fragmenty piosenki <i>Pod jabłonią</i>; • gra akompaniament do piosenki (według partytury); • umie podać nazwę kameralnego zespołu smyczkowego – utrwalenie; • zna nazwy instrumentów smyczkowych, dętych drewnianych i blaszanych. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę; • gra na dzwonek fragment melodii piosenki; • potrafi rozpoznać barwę instrumentów w słuchanych kwintetach; • zna włoskie nazwy muzycznych zespołów kameralnych: duet, trio, kwartet, kwintet.

<p>23. DUET, TERCET, KWARTET, KWINTET.. Muzykowanie wielogłosowe – realizacja Partytury na kwintet instrumentów szkolnych. Dudy wielkopolskie</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru młodzieżowego; I.2.1 i 5: gra na instrumentach melodycznych oraz perkusyjnych niemelodycznych: schematy rytmiczne, akompaniamenty; tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; I.4.1 i 2: słucha utworów ludowych w postaci oryginalnej; rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1-3: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz, zna skróty pisowni muzycznej: repetycja; II.3.3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: aparatu wykonawczego (zespół kameralny); II.4: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki muzyki ze względu na jej rodzaj (ludowa); III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pod jabłonią</i> (S. Szczyciński, M. Sobolewska); • Słuchamy: dudy wielkopolskie; • Gramy: <i>Te Deum</i> M.-A. Charpentiera (opr. na kwintet instrumentów szkolnych); • P s. 96-97 (<i>Instrumentalna paleta barw</i>); • KARTA PRACY: Duet, tercet, kwartet, kwintet... • Fermata <i>Nadstaw ucha</i>; • Muzykowanie wielogłosowe; • Folklor wielkopolski – dudy wielkopolskie. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Pod jabłonią</i>; • potrafi zagrać w grupie jeden z głosów kwintetu <i>Te Deum</i>; • umie wymienić nazwę instrumentu ludowego z Wielkopolski. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty piosenki <i>Pod jabłonią</i>; • potrafi rozpoznać słuchowo rodzaj i liczbę pojawiających się instrumentów podczas fermaty <i>Nadstaw ucha</i>.
---	--	--	--	---

<p>24. BARWY MUZYKI LUDOWEJ. Bogactwo kulturalne Śląska i Wielkopolski. Artystyczne opracowanie muzyki ludowej</p>	<p>I.1.1 i 5: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru ludowego; tworzy głos towarzyszący górny lub dolny; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut na flecie podłużnym: melodie; I.4.1 i 3: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej utworów ludowych w postaci artystycznie opracowanej; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; II.1.1 i 2: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię); II.2.1 i 2: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.7: porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Henryk Mikołaj Górecki; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej; III.2: zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną w kraju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pieśni ludowe: <i>Pytala się matka słowika</i> (wielkopolska), <i>Kajze mi sie podziol</i> (śląskie); • Słuchamy: H.M. Górecki III część <i>Symfonii Pieśni żalonych</i>; • Gramy: akompaniament i melodię pieśni ludowej; • P s. 92–93 (<i>Rozśpiewana Wielkopolska</i>), 102–105 (<i>Kulturalny Śląsk</i>); • KARTA PRACY: Barwy muzyki ludowej; • Tworzenie akompaniamentu harmonicznego – dopasowywanie podanego dźwięku; • Bogactwo kulturalne Śląska i Wielkopolski; • Artystyczne opracowanie pieśni przez H.M. Góreckiego; • Etnografia – utrwalenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę ludową <i>Pytala się matka słowika</i>; • umie zagrać akompaniament i/lub melodię pieśni ze Śląska; • potrafi wymienić nazwy instytucji kulturalnych regionu Wielkopolski i Śląska; • podaje kilka informacji na temat H.M. Góreckiego – utrwalenie; • potrafi wyjaśnić termin: etnografia. 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje tekst do drugiego głosu piosenki z Wielkopolski; • umie dopasować podany dźwięk do odpowiednich fragmentów melodii; • potrafi rozpoznać pieśń ludową ze Śląska w artystycznym opracowaniu H.M. Góreckiego – opisuje podobieństwa i różnice.
---	--	--	---	---

<p>25. ELEKTRONICZNA ORKIESTRA – PALETA BARW. Możliwości instrumentów elektronicznych – granie melodii i akompaniamentu</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru popularnego; I.2.1: gra na instrumentach przy pomocy nut (solo) na keyboardzie melodie, akompaniamenty; I.4.1, 2, 3 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych; analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w.); III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej tworząc muzyczne portfolio; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pięknie żyć</i> (K. Kwiatkowska, A. Bernat); • Słuchamy: M. Musorgski, <i>Taniec kurcząt w skorupkach</i> z cyklu <i>Obrazki z wystawy</i> – wersja fortepianowa, orkiestrowa i elektroniczna; • Gramy: akompaniament na keyboardzie do piosenki, melodie z wykorzystaniem różnych barw keyboardu; • P s. 100–101 (<i>Instrumenty elektroniczne</i>); • KARTA PRACY: Elektroniczna orkiestra – paleta barw; • Fermata <i>Świetlna muzyka</i>; • Możliwości klawiatury elektronicznej; • Instrumenty elektroniczne – najwięksi kompozytorzy; • Poszukiwanie i słuchanie w domu elektronicznych wersji muzyki klasycznej, np. w wykonaniu Wendy Carlos, Isao Tomity czy Dona Dorsey'a. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Pięknie żyć</i>; • bierze aktywny udział w fermacie <i>Świetlna muzyka</i>; • wie, co to jest i jakie ma możliwości keyboard; • rozpoznaje aparat wykonawczy trzech wersji utworu M. Musorgskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragment piosenki; • umie zagrać na klawiaturze melodię refrenu piosenki; • potrafi zagrać na klawiaturze przynajmniej jeden akord akompaniamentu zwrotki piosenki; • zna nazwiska kompozytorów muzyki elektronicznej; • umie porównać nastrój i barwę w trzech wersjach utworu M. Musorgskiego; • poszukuje nagrań elektronicznych wersji muzyki klasycznej.
--	---	--	---	--

<p>26. KABARET – MUZYKA ROZŚMIESZA. Tworzenie skeczu z użyciem środków muzycznych</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru popularnego; I.1.6 oraz I.2.5: tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.3.1: odtwarza ruchem proste schematy rytmiczne; I.4.1–4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (muzyka XX wieku, współczesność); rozpoznaje ze słuchu aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór, orkiestra; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyki ze względu na jej rodzaj (rozrywkowa), teatralna; II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w, współczesność); III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztanदारowych utworach wartościowej muzyki popularnej; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ach! jak przyjemnie</i> (H. Wars, L. Starski); • Słuchamy i oglądamy wybrane piosenki z repertuaru: E. Bodo, Kabaretu Starszych Panów, żarty muzyczne grupy MoCarta; • Gramy: tło instrumentalne do żartu muzycznego; • P s. 109, 114–115 (<i>W kabarecie</i>, wywiad z Grupą MoCarta); • KARTA PRACY: Kabaret – muzyka rozśmiesza; • Kabaret – narodziny, polscy przedstawiciele, których środkiem wyrazu jest muzyka; • Muzyka, jako podstawa żartu muzycznego; • Tworzenie skeczu, echa klasowego; • Aktywne słuchanie muzyki – ilustracja ruchowa do piosenki z wykorzystaniem niekonwencjonalnych rekwizytów (<i>Fermata Na fali</i>); • Henryk Wars. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Ach! jak przyjemnie</i>; • bierze udział w fermacie <i>Na fali</i>; • umie opowiedzieć anegdotę muzyczną; • wie, co to jest kabaret; • zna nazwisko Henryk Wars; • potrafi określić, co jest podstawą żartu w oglądanych przykładach. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę; • proponuje rozwiązania przy tworzeniu skeczu lub echa; • poszukuje nagrań przebojów muzyki rozrywkowej z i poł. XX wieku; • rozumie, co jest istotą instrumentalnego żartu muzycznego.
---	--	---	--	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">27. ŻARTY MUZYCZNE. Tworzenie melodii do wybranej fraszki J. Kochanowskiego – ukazanie jej w różnych kontekstach żartu muzycznego</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, a cappella) kanony; I.1.6: improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.1 i 4: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwoneczkach; proste utwory; tworzy instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich; I.3.3: tworzy ilustracje ruchowe do muzyki; I.4.1 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł muzyki rozrywkowej; werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki muzyki ze względu na jej rodzaj (rozrywkowa); II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w, współczesność); II.9: tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w wartościowej muzyce popularnej; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej przygotowując muzyczne portfolio; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>No i jak tu nie jechać</i> (J. Wasowski, J. Przybora), kanon <i>Wiosną</i> (S. Szczeciński, J. Sztudynger); • Słuchamy i oglądamy: wybrane piosenki z Kabaretu Starszych Panów, żarty muzyczne grupy MoCarta, wybrane piosenki W. Młynarskiego; • Gramy: <i>Wesołe jest życie staruszka</i>, akompaniament gestodźwięków do kanonu; • P s. 116–117 (<i>Kabaret Starszych Panów</i>); • KARTA PRACY: Żarty muzyczne; • Śpiewanie w kanonie; • Tworzenie melodii do wybranej fraszki J. Kochanowskiego – ukazanie jej w różnych kontekstach żartu muzycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie melodię kanonu <i>Wiosną</i>; • umie zagrać melodię <i>Wesołe jest życie staruszka</i>; • zna nazwy polskich kabaretów muzycznych: Kabaret Starszych Panów, Grupa MoCarta. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę z Kabaretu Starszych Panów; • umie zaimprovizować melodię do fraszki J. Kochanowskiego i/lub przedstawić ją w formie żartu muzycznego; • zna nazwisko Wojciech Młynarski; • potrafi odnieść treść jednej z piosenek W. Młynarskiego do aktualnej rzeczywistości.
--	--	---	--	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">28. OPERETKA I MUSICAL. Tańce wykorzystywane w teatrze</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru popularnego; I.2.1 i 4: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonek, oraz perkusyjnych niemelodycznych: proste utwory, akompaniamenty; tworzy swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny; I.3.3: improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki; I.4.1 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.4.1 i 3: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: muzyka teatralna; form muzycznych: operetka, musical; II.5.3: określa charakterystyczne cechy: wybranych tańców towarzyskich; II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztańdardowych utworach z dziejów historii muzyki; III.2: zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Już taki jestem zimny drań</i> (H. Wars, J. Nel i L. Starski); • Słuchamy: J. Offenbach, <i>Kankan</i> z operetki <i>Orfeusz w piekle</i>, J. Stokłosa, <i>Brzdęk</i> z musicalu <i>Metro</i>, wybrane przedwojenne tango i fokstrot; • Gramy: J. Offenbach, <i>Kankan</i> z operetki <i>Orfeusz w piekle</i>, akompaniament do piosenki; • P s. 112, 120–122 (<i>Operetka i musical</i>); • KARTA PRACY: Operetka i musical; • Operetka i musical; • Różne tańce: tango, fokstrot, kankan; • Aktywne słuchanie muzyki – taniec kankana w wykonaniu palców dłoni (Fermata <i>Kankan w rękawiczkach</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Już taki jestem zimny drań</i>; • umie zagrać akompaniament do piosenki; • potrafi zagrać na flecie/dzwonek melodię kankana; • zna terminy: operetka, musical; • potrafi wymienić nazwy tańców: fokstrot, tango, kankan; • bierze aktywny udział w fermacie <i>Kankan w rękawiczkach</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo piosenkę; • proponuje akompaniament perkusyjny do piosenki; • obserwując nuty, potrafi wskazać ten fragment w słuchanym utworze; • potrafi podać charakterystyczne cechy fokstrota, tanga, kankana; • poszukuje nagrań <i>Tanga milonga</i>.
--	--	---	---	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">29. VIVA LA MUSICA – OD STAROŻYTNOŚCI DO RENESANSU. Podsumowanie i uporządkowanie chronologiczne wiedzy o muzyce</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella) kanony; I.4.1 i 3: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (średniowiecze, renesans), polskich pieśni patriotycznych; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich; II.7: porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Mikołaj Gomółka; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki; III.3: poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Viva la musica!</i> (M. Praetorius); • Słuchamy: <i>Pieśń Seikilosa</i>; • <i>Gaude, Mater Polonia</i>; M. Gomółka, Psalm 29 <i>Nieście chwałę, mocarze z Melodii na Psalterz Polski</i>; • P s. 124–129 (<i>Starożytność, Średniowiecze, Renesans</i>) ; • KARTA PRACY: Gra. Etap 1 – Starożytność, Średniowiecze, Renesans; • Śpiewanie w kanonie; • Ślady muzyki w przeszłości (kolumna nagrobna, manuskrypty, malowidła, druki); • Chorał, <i>Gaude, Mater Polonia</i> – utrwalenie ; • Mikołaj Gomółka – polski kompozytor narodowy, reprezentatywny dla epoki renesansu (utrwalenie); • Instrumenty epok: aulos, lira, szałamaja, portatyw, raket, cynk, dudy, harfa, lutnia; • Niekonwencjonalne metody pracy – gra planszowa. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa melodię i słowa kanonu <i>Viva la musica!</i>; • wie, że z języka starogreckiego pochodzi wiele terminów muzycznych; • umie wyjaśnić znaczenie wybranego elementu muzyki; • wie, jakie role pełniła muzyka w średniowieczu; • zna termin: chorał gregoriański; • zna główną myśl renesansu, wie, że wzrosło znaczenie muzyki świeckiej; • bierze aktywny udział w grze towarzyszącej treściom 10 rozdziału podręcznika. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa melodię i słowa <i>Viva la musica!</i> w kanonie; • umie wymienić przynajmniej po jednym przykładzie obecności muzyki w mitologii i Biblii; • potrafi podać polski tytuł pieśni <i>Gaude, Mater Polonia</i> i określić rolę pieśni w przeszłości; • umie opowiedzieć o randze kultury polskiej w Europie doby renesansu; • podczas gry wyróżnia się ponadprzeciętną wiedzą.
---	---	---	---	--

<p>30. VIVA LA MUSICA – OD BAROKU DO KLASYCYZMU. Podsumowanie i uporządkowanie chronologiczne wiedzy o muzyce</p>	<p>I.1.1 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) wybrane pieśni artystyczne; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.2.1: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonekach: proste utwory; I.4.1–3: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (barok, klasycyzm, romantyzm); rozpoznaje ze słuchu: polskie tańce narodowe; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.4.4 i 5: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: faktury muzycznej homofonicznej, polifonicznej; określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych: polonez; II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (barok, klasycyzm, romantyzm) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich; II.7: porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: J.S. Bach, A. Vivaldi, W.A. Mozart, L. van Beethoven, F. Chopin, S. Moniuszko; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki; III.2: zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Viva la musica!</i> (M. Praetorius); • Słuchamy: J.S. Bach, <i>Polonez ze Suity orkiestrowej h-moll, Toccata i fuga d-moll</i>; J. Haydn <i>Symfonia G-dur „Niespodzianka”</i>, koncert skrzypcowy z cyklu <i>Cztery pory roku – Wiosna</i>; wybrane utwory W.A. Mozarta, L. van Beethovena; • Gramy: <i>Gawot z III suit angielskiej J.S. Bacha</i>, temat z <i>Symfonii Niespodzianka J. Haydna</i>; • P s. 130–133 (<i>Barok, Klasycyzm</i>); • KARTY PRACY: <i>Viva la musica</i>, Gra. Etap 2 – od baroku do klasycyzmu; • Internet; • Flety. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie w kanonie <i>Viva la musica!</i>; • określa cechy sztuki baroku; • wie, co to jest suita; • wie, co to jest klawesyn; • zna główną myśl epoki klasycyzmu; • potrafi wymienić nazwy kilku grup muzycznych i wskazać, do których grup należą; • umie powiedzieć, co to jest partytura i krótko opisać rolę dyrygenta; • wymienia nazwisko autora słów hymnu polskiego; • bierze aktywny udział w grze towarzyszącej treściom 10 rozdziału podręcznika. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo w kanonie <i>Viva la musica!</i>; • umie powiedzieć kilka słów o klawesynie; • wymienia kilka tytułów utworów barokowych słuchanych na lekcjach; • zna nazwiska kompozytorów barokowych poznanych na lekcjach; • własnymi słowami próbuje określić różnice między muzyką średniowiecza i renesansu a muzyką baroku; • potrafi wymienić kilka tytułów utworów epoki klasycznej słuchanych na lekcjach; • podczas gry wyróżnia się ponadprzeciętną wiedzą.
--	---	--	--	--

<p>31. VIVA LA MUSICA – ROMANTYZM, XX WIEK, MUZYKA WSPÓŁCZESNA. Klucz do muzyki – na dalszą drogę... Podsumowanie i uporządkowanie chronologiczne wiedzy o muzyce</p>	<p>I.1.1: śpiewa ze słuchu kanony; I.4.1 i 3: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (wiek XX), muzyki jazzowej i rozrywkowej; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; II.6: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich; II.7: porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; III.2: zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Viva la musica!</i> (M. Praetorius); • Słuchamy: wybrane utwory muzyki XX wieku, utworów F. Chopina: <i>Preludium e-moll, D-dur</i> op. 28 nr 15; <i>Polonez A-dur, g-moll; Mazurek E-dur, D-dur</i> op. 33 nr 2; <i>Etiuda c-moll; Scherzo h-moll</i> op. 20; • Gramy: <i>Gawot z III suitu angielskiej J.S. Bacha</i> lub / i temat z <i>Symfonii Niespodzianka</i> J. Haydna; • P s. 134–138 (<i>XX wiek i muzyka współczesna</i>, pożegnanie); • KARTY PRACY: <i>Viva la musica</i>, Gra. Etap 3 – romantyzm, XX wiek i muzyka współczesna; • Instrumenty ze szkolnego zestawu. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie w kanonie <i>Viva la musica!</i>; • formułuje główną myśl romantyzmu w sztuce; • wie, kogo nazywa się wirtuozem; • umie powiedzieć, jakie utwory komponował Fryderyk Chopin; • wie, jakie znaczenie mają zbiory etnograficzne Oskara Kolberga; • umie wymienić nazwiska najważniejszych polskich twórców muzyki XX wieku i muzyki współczesnej; • przyporządkowuje kierunki poszczególnym kompozytorom; • potrafi wymienić kilka nazwisk artystów muzyki rozrywkowej; • bierze aktywny udział w grze towarzyszącej treściom 10 rozdziału podręcznika. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo w kanonie <i>Viva la musica!</i>; • umie wymienić kilka nazwisk wirtuozów gry na różnych instrumentach; • umie uzasadnić stwierdzenie, iż Chopin jest najwybitniejszym polskim kompozytorem; • potrafi podać kilka nazwisk kompozytorów oper narodowych; • umie powiedzieć kilka słów o Festiwalu „Warszawska Jesień”; • charakteryzuje najważniejsze style muzyki rozrywkowej XX wieku; • podczas gry wyróżnia się ponadprzeciętną wiedzą.
--	--	--	---	---